

POWIATOWY URZĄD PRACY W ZAWIERCIU

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE ZAWIERCIAŃSKIM
W 2019 ROKU**

Zawiercie, lipiec 2020 r.

Spis treści

Wstęp	4
1. Analiza ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy	7
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	16
3. Analiza umiejętności i uprawnień	21
4. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	24
Podsumowanie	28
Informacja sygnałna	32
Spis wykresów i tabel	33

Wstęp

Zgodnie z art. 9, ust. 1 pkt 9 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.2019.1482, z późn. zm.), opracowanie analiz dotyczących rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia pozyskanie informacji na temat struktury bezrobocia oraz potrzeb kadrowych pracodawców. Może być również pomocny przy inicjowaniu szkoleń dla bezrobotnych oraz stanowić podstawę do kształtowania oferty edukacyjnej.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Poniższe opracowanie zostało przygotowane po raz ostatni zgodnie z *nowymi zaleceniami metodycznymi dotyczącymi prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych*¹, ponieważ została opracowana nowa metoda realizacji badania, która będzie obowiązywać od 2021 roku.

Zgodnie z obowiązującą metodologią rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzone są półrocznie i rocznie (informacje sygnałne), natomiast raz w roku przedstawiany jest raport zawierający: analizę ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy (analiza liczby bezrobotnych i ofert pracy), analizę rynku edukacyjnego (analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz analizę sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych), analizę umiejętności i uprawnień (uprawnienia najczęściej posiadane przez bezrobotnych oraz umiejętności i uprawnienia najczęściej wymagane przez pracodawców w ofertach pracy). W związku z zakończeniem prac nad modyfikacją obecnie obowiązującej metodologii, Departament Rynku Pracy podjął decyzję aby niniejszy raport nie zawierał analizy rynku pracy na podstawie badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw, części prognostycznej rynku pracy oraz zestawienia uczniów ostatnich klas szkół

¹ Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy, Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych, Łódź

ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych (ze względu na różnice w słownikach zawodów pomiędzy KZiS i klasyfikacją zawodów szkolnych).

Dane zawarte w raporcie w głównej mierze opierają się na danych gromadzonych w systemie Syriusz przez Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu, takich jak liczba zarejestrowanych bezrobotnych oraz liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy. W związku z tym, iż pracodawca nie ma obowiązku zgłaszania każdej oferty pracy do PUP – jak również bezrobotny nie jest zobligowany do rejestracji w urzędzie pracy, analizę wzbogacono poprzez zawarcie danych nt. ofert pracy w Internecie (uzupełnionych i przesłanych przez Wojewódzki Urząd Pracy).

Podstawowymi miernikami przyjętymi w obowiązującej metodologii do wyznaczania deficytu i nadwyżki są: *wskaźnik dostępności oferty pracy*², *wskaźnik długotrwałego bezrobocia*³ oraz *wskaźnik płynności bezrobotnych*⁴. Wg metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych do obliczenia wskaźników brane są pod uwagę m.in. stany bezrobotnych na koniec poszczególnych miesięcy badanego okresu, liczba ofert pracy, która zliczana jest z Centralnej Bazy Ofert Pracy⁵ (CBOP), gdzie zamieszczane są oferty z Powiatowych Urzędów Pracy, Ochotniczych Hufców Pracy oraz z sieci europejskich ofert pracy (EURES). Dodatkowo liczbę ofert pracy wzbogacono o oferty pracy w Internecie, na podstawie danych z WUP-Viator, gdzie jest podana szacowana liczba ofert pracy z danego powiatu dotycząca określonego zawodu i zarejestrowana w Internecie w analizowanym roku. Szacowanie odbywa się na podstawie danych z Zielonej Linii⁶ i jest opracowywane przez WUP.

Na potrzeby metodologii przygotowano również narzędzia informatyczne wspomagające jej realizację. Dedykowany system informatyczny składa się z wielu, powiązanych ze sobą modułów informatycznych. Za jego pomocą zostały wygenerowane i udostępnione tabele, które wykorzystano w niniejszym raporcie.

² Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k.

³ Miernik informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów.

⁴ Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

⁵ Centralna Baza Ofert Pracy (CBOP) – baza ofert pracy prowadzona i udostępniona przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, mieszczącej się na stronie www.psz.praca.gov.pl

⁶ Zielona Linia - Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia. Projekt w ramach którego została uruchomiona infolinia pod numerem 19524 oraz portal internetowy: www.zielonalinia.gov.pl, gdzie można uzyskać informacje na temat usług rynku pracy, świadczeń a także wsparcia oferowanego przez powiatowe urzędy pracy

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zarówno zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności⁷, dla potrzeb rynku pracy, jak i umiejętności i uprawnień posiadanych przez bezrobotnych oraz tych najbardziej pożądanym przez pracodawców.

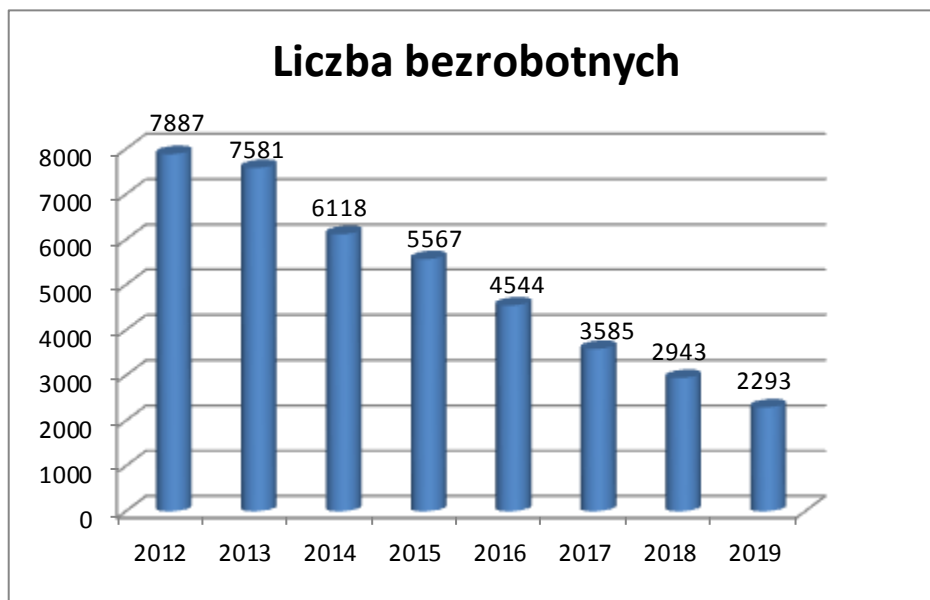
⁷ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U.2018.227)

1. Analiza ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy

Na podstawie danych wyliczonych i wygenerowanych w miesiącu maju 2020 roku, zgodnie z metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na koniec grudnia 2019 roku Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu odnotował 2 293 zarejestrowane osoby bezrobotne. W porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 650 osób tj. o 22,09%. Spośród zarejestrowanych bezrobotnych 231 osób tj. 10,07% klasyfikowanych było jako osoby bez zawodu⁸. Stopa bezrobocia w powiecie zawierciańskim na koniec roku 2019 kształtowała się na poziomie 5,8% (przy 3,6% w województwie śląskim i 5,2% w kraju).

Poniżej przedstawiono jak kształtowała się liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Zawiercie w poszczególnych latach oraz jak kształtowała się w tym okresie stopa bezrobocia.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Zawiercie na koniec roku (opracowanie własne – PUP Zawiercie)*

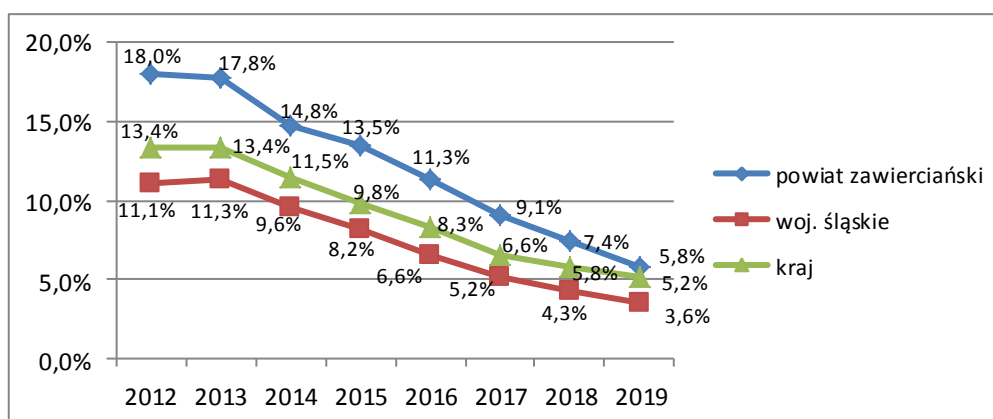

⁸ Wg definicji zaczerpniętej z objaśnień do załącznika nr 3 do sprawozdania MRPiPS – 01: grupa "bez zawodu" obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków:

- nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych świadectwem (dyplomem) ukończenia kształcenia szkolnego o charakterze zawodowym lub dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe lub świadectwem czeladniczym
- nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie

(zgodnie z wymienionymi wyżej kryteriami w grupie „bez zawodu” należy ująć osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące.

Wykres 2. Stopa bezrobocia (opracowanie własne na podstawie danych GUS)

W poniższej tabeli przedstawiona jest liczba osób bezrobotnych, które posiadają przypisany określony zawód, jako zawód do statystyk i figurują w rejestrze osób bezrobotnych na dzień końca 2019 roku.

Tabela 1. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 1.1)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	173
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	74
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	65
5120	Kucharze	63
7222	Ślusarze i pokrewni	63
4110	Pracownicy obsługi biurowej	56
3115	Technicy mechanicy	53
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	50
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	47
7112	Murarze i pokrewni	45
7412	Elektromechanicy i elektrycy	41
5141	Fryzjerzy	38
9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	35
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	33
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	31
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	31
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	28
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	27
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	27
5131	Kelnerzy	26
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	26

Dokonując analizy liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu według elementarnych grup zawodów dostrzega się, że największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupach: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci); średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych; mechanicy pojazdów samochodowych; kucharze; ślusarze i pokrewni; etc. W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym za rok 2018 sytuacja przedstawia się podobnie.

Tabela 2. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 1.2)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	337
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	137
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	127
5120	Kucharze	118
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	115
7222	Ślusarze i pokrewni	111
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	105
3115	Technicy mechanicy	97
7412	Elektromechanicy i elektrycy	96
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	84
4110	Pracownicy obsługi biurowej	82
5141	Fryzjerzy	75
7112	Murarze i pokrewni	75
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	65
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	60
2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	57
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	56
4321	Magazynierzy i pokrewni	56
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	53
3220	Dietetycy i żywieniowcy	51

Największy napływ osób bezrobotnych w 2019 roku miał miejsce w przypadku grup zawodów: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci); średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych; mechanicy pojazdów samochodowych; kucharze; etc. W porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym za rok 2018 sytuacja przedstawia się podobnie, jednakże w przypadku grupy zawodów technicy mechanicy zauważa się spadek liczby rejestrujących się.

W kolejnej tabeli umieszczone są grupy zawodów które mają najwyższy *wskaźnik długotrwałego bezrobocia*. Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów *k* stanowią długotrwanie bezrobotni⁹. Im większa wartość wskaźnika, tym więcej osób jest długotrwanie bezrobotnych w danej grupie zawodów. Powyższy wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwanie nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów *k* jest długotrwanie bezrobotnym).

W 2019 roku w przypadku 46 elementarnych grup zawodów, wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100% co oznacza, że każdy bezrobotny w danej grupie jest długotrwanie bezrobotnym. Należy nadmienić, iż pośród zawodów charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia znajdują się również takie, które stanowią znikomy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych. W ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu są zarejestrowane pojedyncze osoby w danym zawodzie (np. 1 osoba z zawodem żołnierz szeregowy).

⁹ Przez długotrwanie bezrobotnych należy rozumieć pozostających bez pracy powyżej dwunastu miesięcy od dnia zarejestrowania się

Tabela 3. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS - opis 2)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
310	Żołnierze szeregowi	100,00
1439	Kierownicy do spraw innych typów usług gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2131	Biolodzy i pokrewni	100,00
2153	Inżynierowie telekomunikacji	100,00
2161	Architekci	100,00
2261	Lekarze dentyści bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	100,00
2282	Farmaceuci specjaliści	100,00
2294	Audiofonolodzy i logopedzi	100,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	100,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	100,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	100,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	100,00
3212	Technicy analityki medycznej	100,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	100,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	100,00
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	100,00
3431	Fotografowie	100,00
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	100,00
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	100,00
3436	Muzycy i pokrewni	100,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	100,00
5112	Konduktorzy i pokrewni	100,00
5221	Właściciele sklepów	100,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	100,00
5312	Asystenci nauczycieli	100,00
6111	Rolnicy upraw polowych	100,00
6114	Rolnicy upraw mieszanych	100,00
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	100,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	100,00
7124	Monterzy izolacji	100,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	100,00
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	100,00
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	100,00
7314	Ceramicy i pokrewni	100,00
7323	Introligatorzy i pokrewni	100,00
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	100,00
7536	Obuwnicy i pokrewni	100,00
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	100,00
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	100,00
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	100,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	100,00
8189	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	100,00
8343	Maszyści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	100,00
9611	Ładowacze nieczystości	100,00
9613	Zamiatacze i pokrewni	100,00

Analizie poddano również *wskaźnik płynności bezrobotnych*, który jest wyznaczany jako liczba osób bezrobotnych wyrejestrowanych w 2019 roku do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2019 roku. Wskaźnik ten wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wartość wskaźnika mniejsza od 1 oznacza, że napływ przewyższa odpływ co wskazuje na wzrost bezrobotnych w danym zawodzie. Wartość wskaźnika równa 1 oznacza, że odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w danej grupie zawodów nie ulega zmianie. Wartość wskaźnika większa od 1 oznacza, że odpływ przewyższa napływ, zatem dostrzega się spadek liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów. Brak wartości – napływ jest równy zeru.

Najwyższe wartości wskaźnika płynności bezrobotnych w 2019 roku odnotowano w przypadku grupy zawodów: rolnicy upraw mieszanych; operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni oraz rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby. Pozostałe wartości przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 3.1)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
6114	Rolnicy upraw mieszanych	3,00
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	3,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	2,25
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	2,00
3212	Technicy analityki medycznej	2,00
3253	Optycy okularowi	2,00
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	2,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	2,00
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	2,00
7314	Ceramicy i pokrewni	2,00
7534	Tapicerzy i pokrewni	2,00
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	2,00
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	2,00
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	2,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	2,00
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	2,00

Najmniejszy wskaźnik płynności bezrobotnych odnotowano w przypadku 21 grup zawodów. Zawody te prezentuje tabela nr 5.

Tabela 5. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 3.2)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	0,00
2111	Fizycy i astronomowie	0,00
2152	Inżynierowie elektronicy	0,00
2355	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	0,00
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	0,00
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	0,00
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	0,33
7121	Dekarze	0,33
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0,50
2113	Chemicy	0,50
2144	Inżynierowie mechanicy	0,50
2145	Inżynierowie chemicy i pokrewni	0,50
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	0,50
2621	Archiwiści i muzealnicy	0,50
5113	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0,50
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	0,50
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	0,50
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0,50
8131	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych	0,50

Poniższa tabela przedstawia porównanie liczby/struktury ofert pracy publikowanych w Centralnej Bazie Ofert Pracy - (PUP, OHP, EURES) z liczbą/strukturą ofert pracy zamieszczanych w Internecie¹⁰. Dane do sporządzenia tabeli zostały pobrane z oprogramowania Syriusz, przesłanych za pośrednictwem CBOP oraz internetowych ofert pracy zgłoszonych z Zielonej Linii (przesłanych za pośrednictwem WUP-Viator).

Oferta pracy to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz Biuletynie Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.

¹⁰ Oferty pracy z Internetu – badaniem zostały objęte oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia. Dane były gromadzone w ogólnopolskim systemie Viator oraz zweryfikowane przez WUP

Tabela 6. Oferty pracy w 2019 roku
(na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – Tabela 1)

Kod grupy zawodów	Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
w liczbach bezwzględnych				
	Ogółem	4352	418	4770
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	4	28	32
2	SPECJALIŚCI	122	117	239
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	146	95	241
4	PRACOWNICY BIUROWI	290	17	307
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	591	96	687
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	21	0	21
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1838	2	1840
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	431	63	494
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	909	0	909
0	SIŁY ZBROJNE	0	0	0
wskaźnik struktury według źródeł				
	Ogółem			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	12,50%	87,50%	100%
2	SPECJALIŚCI	51,05%	48,95%	100%
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	60,58%	39,42%	100%
4	PRACOWNICY BIUROWI	94,46%	5,54%	100%
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	86,03%	13,97%	100%
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	100,00%	0,00%	100%
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	99,89%	0,11%	100%
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	87,25%	12,75%	100%
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	100,00%	0,00%	100%
0	SIŁY ZBROJNE			
wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach				Wskaźnik różnicowania (PUP vs. Internet)
	Ogółem			
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	0,09%	6,70%	0,01
2	SPECJALIŚCI	2,80%	27,99%	0,1
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	3,35%	22,73%	0,15
4	PRACOWNICY BIUROWI	6,66%	4,07%	1,64
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	13,58%	22,97%	0,59
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	0,48%	0,00%	
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	42,23%	0,48%	88,27
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	9,90%	15,07%	0,66
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	20,89%	0,00%	
0	SIŁY ZBROJNE	0,00%	0,00%	

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej wolnych miejsc pracy zgłaszanych do Centralnej Bazy Ofert Pracy odnotowano w grupach zawodowych: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; pracownicy wykonujący prace proste; pracownicy usług i sprzedawcy oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. W odniesieniu do ilości ofert pracy zamieszczonych w Internecie wskazać należy, że najwięcej ofert pracy opublikowano w grupach zawodów: specjaliści; pracownicy usług i sprzedawcy oraz technicy i inny średni personel.

Przytoczone dane w porównaniu do roku poprzedniego przedstawiają się bardzo podobnie.

W powyższej tabeli zaprezentowano również *wskaźnik zróżnicowania ofert pracy* według wielkich grup zawodów. W pierwszej kolejności dokonano kalkulacji wskaźników struktury ofert pracy, które stanowią iloraz przeciętnej liczby ofert pracy w grupie zawodów k do całkowitej liczby ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. W następnej kolejności wyliczone zostały wskaźniki zróżnicowania struktury ofert pracy, których budowa opiera się na porównaniu i wyliczeniu relacji wskaźnika struktury ofert pracy w CBOP (PUP+OHP+EURES) i wskaźnika struktury ofert pracy w Internecie.

Wskaźnik zróżnicowania struktury ofert pracy opiera się na porównaniu i wyliczeniu relacji dwóch wskaźników struktury. Celem kalkulacji miernika jest wskazanie, jakie oferty pracy nie są zgłaszane do CBOP. Jeżeli wskaźnik przyjmuje wartości mniejsze niż 1, to znaczy, że w danej grupie zawodów oferty pracy są niedoreprezentowane w CBOP (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych, natomiast jeżeli wskaźnik jest większy niż 1 oznacza to, że oferty pracy są nadreprezentowane w CBOP (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem CBOP niż w Internecie).

Na podstawie wartości bezwzględnych danych liczbowych określonych w pierwszej części tabeli nr 6 można stwierdzić, że w przeważającej większości grup zawodów występuje większa liczba ofert w kategorii CBOP (PUP+OHP+EURES) niż w kategorii Internet. Odmienna sytuacja zauważalna jest jedynie w przypadku grupy zawodów: *przedstawiciele władz publicznych* - w ramach której osoby mają szansę podjęcia zatrudnienia np. w jednostkach samorządu terytorialnego, które rzadziej zgłaszają ofert pracy do PUP, a często rekrutują pracowników jedynie poprzez ogłoszenia o naborze na wolne stanowisko urzędnicze (BIP).

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych bazuje na zawodach, które zostały zakwalifikowane do rocznej informacji sygnalnej i należą do jednej z grup zawodów deficytowych, zrównoważonych bądź nadwyżkowych. Opiera się na zestawieniu popytowej i podażowej strony rynku pracy, gdzie za podażową stronę rynku pracy przyjęto liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy (liczba bezrobotnych, struktura zawodowa bezrobotnych), natomiast popyt na rynku pracy został określony jako liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Ponieważ oferty pracy zgłaszane przez pracodawców do PUP stanowią jedynie część informacji o popytowej stronie rynku pracy, ranking wzbogacono również o oferty pracy zamieszczone w internetowych portalach rekrutacyjnych.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale nie przekracza wartości mediany (obliczonej dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwałego bezrobocia jest wyższy niż wartość mediany (obliczona dla ww. odsetka dla wszystkich grup zawodów poddanych analizie), a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

W poniższych tabelach zaprezentowano listę zawodów deficytowych i nadwyżkowych wraz ze *wskaźnikiem dostępności ofert pracy*. Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w danej grupie zawodów.

Wskaźnik równy zero oznacza, że brak jest bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów *k*. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów *k* jest maksymalnie deficytowa.

Tabela 7. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych (maksymalny deficyt) w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 2.1)

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	5	0,00	0,00
5165	Instruktorzy nauki jazdy	2	0,00	0,00
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	2	0,00	0,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	2	16,67	0,00
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	1		0,00
6122	Hodowcy drobiu	1	66,67	33,33
9612	Sortowacze odpadów	1	0,00	0,00
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	1		0,00
2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1		0,00
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	0	40,00	0,00
4411	Pomocnicy biblioteczni	0	100,00	100,00
4414	Technicy archiwiści i pokrewni	0	100,00	100,00
4415	Pracownicy działów kadr	0	33,33	0,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Do zawodów maksymalnie deficytowych - tzn. takich, które wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, zaliczono następujące grupy zawodów: pracownicy wykonujący dorywcze prace proste; instruktorzy nauki jazdy; pośrednicy pracy i zatrudnienia; robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni; dealerzy i maklerzy aktywów finansowych; hodowcy drobiu; sortowacze odpadów; kierownicy do spraw budownictwa; diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji; pracownicy zakładów pogrzebowych; pomocnicy biblioteczni; technicy archiwiści i pokrewni; pracownicy działów kadr. Warto zauważyć, iż do grupy zawodów maksymalnie

deficytowych trafiają zawody, w których zgłoszono pojedyncze oferty pracy, w związku z czym trudno jest je uznać jako istotne dla lokalnego rynku pracy.

Wartość wskaźnika mniejsza od 1 oznacza, że przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy zawodów ma szansę znaleźć pracę bowiem liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

Tabela 8. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych (deficyt) w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 2.2)

DEFICYT Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7123	Tynkarze i pokrewni	0,50	7,67	0,07		1,00	25,00	10,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	0,25	3,50	0,07		2,00	27,78	0,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	0,08	0,58	0,14		1,00	42,86	42,86
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	3,33	22,33	0,15	33,33	1,00	2,63	1,32
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,67	4,17	0,16		1,33	0,00	0,00
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0,33	2,00	0,17				0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0,58	3,25	0,18		2,00	0,00	0,00
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	7,25	37,33	0,19	16,67	1,04	1,32	1,32
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,08	0,42	0,20		1,33	20,00	20,00
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	2,42	11,08	0,22	50,00	1,50	2,70	0,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	2,25	9,00	0,25	50,00	1,33	5,71	2,86
4321	Magazynierzy i pokrewni	17,42	67,67	0,26	18,75	1,27	20,19	8,65
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	1,08	3,83	0,28	0,00	1,00	30,00	0,00
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	0,25	0,83	0,30	0,00	1,00	0,00	0,00
2634	Psycholodzy i pokrewni	0,50	1,33	0,38		1,25	0,00	0,00
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0,17	0,42	0,40		1,00	0,00	0,00
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	49,42	121,00	0,41	46,81	1,06	3,57	0,60
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	5,17	12,33	0,42	50,00	1,29	5,80	0,00
7322	Drukarze	1,08	2,50	0,43		1,00	16,67	16,67
7122	Posadzkarze, parkierze i glazurnicy	2,83	6,17	0,46	50,00	1,50	7,14	7,14
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	0,08	0,17	0,50		1,00	0,00	0,00
5246	Wydawcy posiłków	0,08	0,17	0,50		1,00	100,00	0,00
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	0,08	0,17	0,50		1,00	100,00	0,00
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	0,17	0,33	0,50		1,00	50,00	25,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	2,25	3,92	0,57	50,00	1,38	0,00	0,00
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	1,42	2,33	0,61	0,00	1,25	25,00	25,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	3,33	5,00	0,67	0,00	1,13	8,33	0,00
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	5,17	7,67	0,67	33,33	1,17	0,00	0,00
7114	Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	5,83	8,42	0,69	16,67	1,29	27,59	10,34
7132	Lakiernicy	2,17	2,58	0,84	0,00	1,40	3,23	0,00
9122	Czyściele pojazdów	1,08	1,25	0,87	0,00	1,33	66,67	66,67
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	6,75	7,67	0,88	28,57	1,04	62,50	58,33

Do grupy zawodów deficytowych zaliczono grupy zawodów: tynkarze i pokrewni; pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem; operatorzy wprowadzania danych; robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe; rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani; pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku; kierownicy do spraw produkcji przemysłowej; robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych; elektrycy budowlani i pokrewni; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych; magazynierzy i pokrewni; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych; kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów; psycholodzy i pokrewni; sprzedawcy na targowiskach i bazarach; ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni; kierowcy operatorzy wózków jezdniowych; drukarze; posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy; średni personel z dziedziny prawa i pokrewny; wydawcy posiłków; operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek; robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie; robotnicy pracujący przy przeładunku towarów; specjaliści do spraw wychowania małego dziecka; operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych; operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni; betoniarze, betoniarze i zbrojarze i pokrewni; lakiernicy; czyściciele pojazdów; pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani.

Do zawodów zrównoważonych czyli takich, na które zapotrzebowanie jest zbliżone do liczby bezrobotnych (wskaźnik = 1), w 2019 roku nie została zaliczona żadna z grup zawodowych.

Do zawodów maksymalnie nadwyżkowych, czyli takich dla których nie zgłoszono żadnej oferty pracy w 2019 roku (brak wartości wskaźnika – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów k jest maksymalnie nadwyżkowa) zaliczono grupy zawodów: formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła; agenci sprzedaży bezpośredniej; jubilerzy, złotnicy i pokrewni.

Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych (maksymalna nadwyżka) w 2019 r.
(opracowanie na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 4.1)

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
7315	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła	5
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	2
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	1

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

W poniższej tabeli zaprezentowano listę zawodów nadwyżkowych wraz ze *wskaźnikiem dostępności ofert pracy*. Wartość wskaźnika jest większa od 1 co oznacza, że dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w danej grupie zawodów.

Tabela 10. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych (nadwyżka) w 2019 r.
(na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 4.2)

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	4,42	0,17	26,50	60,00	0,33	100,00	100,00
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	2,50	0,25	10,00	66,67	0,83	66,67	0,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	1,08	0,17	6,50	100,00	0,50	100,00	50,00

Do grupy zawodów nadwyżkowych zaliczono 3 grupy zawodowe: kasjerzy bankowi i pokrewni; operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna oraz archiwiści i muzealnicy.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Niniejszy rozdział służy porównaniu umiejętności i uprawnień wymaganych w ofertach pracy (zgłaszanych do PUP, zamieszczonych w Internecie) z uprawnieniami posiadanymi przez bezrobotnych (przedstawianych w PUP) z uwzględnieniem wielkich grup zawodów. Analiza pozwala na wskazanie niedopasowań w strukturze kwalifikacyjno-zawodowej. Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia umożliwia odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach zawodowych są poszukiwane przez pracodawców zgłaszających oferty pracy. Jeżeli większość umiejętności i uprawnień jakie posiadają bezrobotni pokrywa się z wymaganiami stawianymi przez pracodawców, można wysnuć wniosek o równowadze na rynku pracy w tym zakresie. Natomiast jeżeli umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, niż te posiadane przez bezrobotnych w danej grupie zawodów – można wysnuć wniosek o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno-zawodowej na badanym rynku pracy.

W poniższej tabeli zaprezentowano umiejętności i uprawnienia, które najczęściej posiadają osoby bezrobotne oraz umiejętności i uprawnienia, które są najczęściej wymagane przez pracodawców w ofertach pracy w odniesieniu do wielkich grup zawodów. Na podstawie danych można dostrzec, iż najczęściej posiadanymi umiejętnościami przez osoby bezrobotne są: współpraca w zespole; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; obsługa komputera i wykorzystanie internetu; komunikacja ustna/komunikatywność oraz planowanie i organizacja pracy własnej.

Biorąc pod uwagę popytową stronę rynku pracy można zauważyć, iż wśród zgłaszanych ofert pracy, najczęściej wymaganymi umiejętnościami były: komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie internetu; współpraca w zespole oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna (tabela 11.) Analizując powyższe dane można zauważyć, że wymagane przez pracodawców umiejętności w głównej mierze pokrywały się z umiejętnościami posiadanymi przez osoby bezrobotne.

**Tabela 11. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2019 roku
(na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 5)**

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	60,00		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	53,33		
		Współpraca w zespole	53,33		
		Wywieranie wpływu	46,67		
		Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	46,67		
2	SPECJALIŚCI	Współpraca w zespole	54,06	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,00
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	52,19	Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,00
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	35,94	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	2,00
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	33,75	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,00
		Planowanie i organizacja pracy własnej	31,25	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,00
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Współpraca w zespole	56,96	Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,88
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	43,54	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,97
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	35,70	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,97
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	30,13		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	21,77		
4	PRACOWNICY BIUROWI	Współpraca w zespole	63,41	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	4,41
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	43,09	Planowanie i organizacja pracy własnej	1,47
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	37,40	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,98
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	27,64	Współpraca w zespole	0,98
		Planowanie i organizacja pracy własnej	22,76		
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Współpraca w zespole	60,61	Komunikacja ustna/ komunikatywność	2,29
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	42,68	Współpraca w zespole	0,86
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	33,08	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,29
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	28,54		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	23,23		
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	Współpraca w zespole	45,45		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	40,91		
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	13,64		
		Wywieranie wpływu	9,09		
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,55		
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Współpraca w zespole	60,45	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,30
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	47,26	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,30
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	19,52		
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	17,98		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	13,01		
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	Współpraca w zespole	54,55	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,65
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	48,48	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,65
		Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	21,21		
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	18,18		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	18,18		
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	Współpraca w zespole	60,00	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,03
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	44,12	Komunikacja ustna/ komunikatywność	0,51
		Komunikacja ustna/ komunikatywność	22,94	Współpraca w zespole	0,51
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	17,06		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	17,06		

* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów.

** Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagań do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (PUP+Internet).

Jako uzupełnienie analizy umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów, zaprezentowano analizę osób bezrobotnych bez zawodu¹¹. Spośród tej grupy osób zarejestrowanych w PUP w Zawierciu największa liczba posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej (114 osób). Liczną grupę reprezentowały także osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (56 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (46 osób). Uwzględniając strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia, największy udział bezrobotnych bez zawodu dostrzega się w przypadku osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (ponad 28,86%) oraz średnim ogólnokształcącym (prawie 24,78%) .

Tabela 12. Bezrobotni bez zawodu w 2019 roku
(na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 6)

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	2 293	231	10,07%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	395	114	28,86%
zasadnicze zawodowe	605	8	1,32%
średnie ogólnokształcące	226	56	24,78%
policealne i średnie zawodowe	646	46	7,12%
wyższe	421	7	1,66%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa			
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	178	44	24,72%
liceum ogólnokształcące	129	38	29,46%
liceum profilowane	4	0	0,00%
technikum uzupełniające	3	0	0,00%
liceum uzupełniające	2	0	0,00%
szkoła policealna	40	1	2,50%
wyższa	349	7	2,01%
brak danych źródłowych	1 327	133	10,02%
zasadnicza szkoła zawodowa	261	8	3,07%

*Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

¹¹ Wg definicji zaczerpniętej z objaśnień do załącznika nr 3 do sprawozdania MRPiPS – 01: grupa "bez zawodu" obejmuje osoby niespełniające jednocześnie dwóch warunków:
- nieposiadające kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych świadectwem (dyplomem) ukończenia kształcenia szkolnego o charakterze zawodowym lub dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe lub świadectwem czeladniczym
- nieposiadające udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 6 miesięcy w tym samym zawodzie
(zgodnie z wymienionymi wyżej kryteriami w grupie „bez zawodu” należy ująć osoby, które ukończyły licea ogólnokształcące).

Poszczególne kolumny tabeli są wyznaczone następująco:

- *bezrobotni ogółem* – liczba bezrobotnych na koniec 2019 roku w ramach danej analizowanej kategorii;
- *w tym bezrobotni bez zawodu* – liczba bezrobotnych bez zawodu wg stanu na koniec 2019 roku w ramach danej analizowanej kategorii;
- *odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)* – odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu na koniec 2019 roku do ogółu bezrobotnych na koniec 2019 roku w ramach danej analizowanej kategorii.

W wierszu *Ogółem* wartości są wyliczane jako unikalna liczba osób, które zostały zakwalifikowane przynajmniej do jednego z poniższych wierszy (osobno dla każdej kolumny).

W wierszach dotyczących *poziomu wykształcenia* są wykazywane osoby, które na dzień końca 2019 roku posiadają odpowiednie wykształcenie.

W wierszach dotyczących *typu ukończonej szkoły* są wykazywane osoby, które na dzień końca 2019 roku ukończyły zadaną szkołę.

4. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

W niniejszej analizie za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę, która w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczeniu o ukończeniu kursu, pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy.

Celem analizy jest wskazanie w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne. Na jej podstawie można konstruować wnioski dla systemu kształcenia ponadgimnazjalnego.

Dane konieczne do sporządzenia poniższych tabel dotyczących absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zostały obliczone na podstawie danych z oprogramowania Syriusz, przesłanych za pośrednictwem Aplikacji Centralnej oraz Systemu Informacji Oświatowej MEN (SIO MEN).

Tabela 13. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2019 roku (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS) – tabela 8)

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	66	27	6	4	9,09%	6,06%
szkoła przysposabiająca do pracy	2	0	0	0		
technikum	418	273	23	7	5,50%	1,67%
liceum ogólnokształcące	632	0	22	5	3,48%	0,79%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	74	6	3	6	4,05%	8,11%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Z analizy danych wynika, iż w 2018 roku ukończyło szkołę 1 192 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Wśród nich 25,7% zdało egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe uzyskując tytuł zawodowy. Na koniec grudnia 2018 roku w rejestrze osób bezrobotnych figurowało 54 bezrobotnych absolwentów, natomiast na koniec maja 2019 roku 22 absolwentów co wskazuje, że liczba zmniejszyła się o 59,3%.

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest *wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów*. Wskaźnik ten informuje, jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły k stanowią bezrobotni absolwenci w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły k (w %). Miernik przyjmuje wartości od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów według wybranej specyfikacji) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent w elementarnej grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły k jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wskaźnik przyjmuje wartości, tym daną grupę elementarną zawodów/kierunek nauki/szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy, gdyż jej absolwenci znajdują zatrudnienie w ciągu 6 lub 11 miesięcy od ukończenia szkoły.

Z analizy danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że na koniec maja 2019 roku wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów jest najniższy na poziomie liceum ogólnokształcącego i wynosi 0,79%. Na taki stan może mieć wpływ podjęcie nauki na poziomie wyższym (szkoły policealne, pomaturalne lub studia).

Kolejnym elementem analizy sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych na rynku pracy jest obliczenie *wskaźnika frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych*. Kalkulacja tego wskaźnika ma na celu wskazanie jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów (w przypadku absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) bądź w danym kierunku kształcenia (w przypadku absolwentów szkół wyższych). Wskaźnik ten informuje, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k (lub kierunku kształcenia) stanowią bezrobotni absolwenci (w %). Miernik przyjmuje wartości od 0% (brak absolwentów wśród bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia k) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny w opisywanej elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia to bezrobotny absolwent). Wskaźnik może wskazywać na łatwość i szybkość znalezienia pracy wśród absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunku kształcenia k , tj. w jakim stopniu absolwenci zasilają grono bezrobotnych. Poniższa tabela przedstawia jak kształtowały się ww. wskaźniki w poszczególnych grupach zawodów w których kształcili się absolwenci na koniec maja roku sprawozdawczego (tj. 2019 r.) oraz na koniec grudnia w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy (tj. 2018 r.).

Tabela 14. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2019 roku (opracowanie na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS) – tabela 15)

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów**		Liczba bezrobotnych		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku poprzedniego	koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
Artyści plastycy			0		1				0,00%	
Asystenci dentystyczni			0	0	3	3			0,00%	0,00%
Dietetycy i żywieniowcy			0	0	8	6			0,00%	0,00%
Elektromechanicy i elektrycy			0	1	1	3			0,00%	33,33%
Elektrycy budowlani i pokrewni			0		1				0,00%	
Fryzjerzy	13	13	1	1	7	7	7,69%	7,69%	14,29%	14,29%
Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych			0	0	1	2			0,00%	0,00%
Konsultanci i inni pracownicy biur podróży	5	5	0	0	5	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kosmetyczki i pokrewni			0	2	10	5			0,00%	40,00%
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni			1	0	3	2			33,33%	0,00%
Kucharze			0	0	3	5			0,00%	0,00%
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych			1	0	1	1			100,00%	0,00%
Mechanicy pojazdów samochodowych			0	0	11	3			0,00%	0,00%
Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych			0		2				0,00%	
Operatorzy aparatury medycznej			0		1				0,00%	
Operatorzy centrali telefonicznych			1	0	1	1			100,00%	0,00%
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni			0		1				0,00%	
Operatorzy urządzeń teleinformatycznych	6	6	0		4		0,00%		0,00%	
Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych			0		1				0,00%	
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Opiekunowie dziecięcy			0	0	2	2			0,00%	0,00%
Piekarze, cukiernicy i pokrewni			0	0	3	3			0,00%	0,00%
Plastyki, dekoratorzy wnętrz i pokrewni			0	0	8	6			0,00%	0,00%
Pomocniczy personel medyczny			0	1	6	7			0,00%	14,29%
Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji				0		1				0,00%
Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	25	25	3	1	9	7	12,00%	4,00%	33,33%	14,29%
Pracownicy administracji i sekretarze biur zarządu			1	0	6	2			16,67%	0,00%
Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	6	6	0		2		0,00%		0,00%	
Pracownicy obsługi biurowej			0		1				0,00%	
Pracownicy ochrony osób i mienia				0		1				0,00%
Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani			0		1				0,00%	
Pracownicy wsparcia rodzinnego, pomocy społecznej i pracy socjalnej				0		1				0,00%
Pracownicy niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii			1	0	1	1			100,00%	0,00%
Projektanci grafiki i multimedialni			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Recepcjonisci hotelowi	20	20	2	0	12	8	10,00%	0,00%	16,67%	0,00%
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Sekretarki (ogólne)				0		1				0,00%
Spawacze i pokrewni			0		1				0,00%	
Specjaliści ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani			0		1				0,00%	
Spedytorzy i pokrewni	29	29	3	1	10	10	10,34%	3,45%	30,00%	10,00%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)			1	0	16	12			6,25%	0,00%
Stolarze meblowi i pokrewni				0		1				0,00%
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	14	14	0	2	4	6	0,00%	14,29%	0,00%	33,33%
Technicy budownictwa	9	9	0	0	5	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy elektroniki i pokrewni	7	7	0	0	2	3	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy elektrycy	10	10	0	0	3	4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Technicy farmaceutyczni			0	0	2	1			0,00%	0,00%
Technicy fizjoterapii i masażyści			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni				0		1				0,00%
Technicy leśnictwa			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Technicy mechanicy	29	29	2	0	14	9	6,90%	0,00%	14,29%	0,00%
Technicy medycy i dentystyczni				1		2				50,00%
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	6	6	1	0	1	1	16,67%	0,00%	100,00%	0,00%
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani			0	0	3	2			0,00%	0,00%
Technicy rolnictwa i pokrewni	8	8	1	0	5	5	12,50%	0,00%	20,00%	0,00%
Technicy technologii żywności			0	0	1	1			0,00%	0,00%
Technicy weterynarii				0		1				0,00%
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	48	48	2	0	5	11	4,17%	0,00%	40,00%	0,00%
Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi			0		1				0,00%	
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni			0	0	2	5			0,00%	0,00%
Ślusarze i pokrewni				0		1				0,00%
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	44	44	3	0	19	16	6,82%	0,00%	15,79%	0,00%
Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany			0		1				0,00%	
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp			0	0	5	6			0,00%	0,00%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

** Wg zawodu wyuczonego.

Podsumowanie

Na koniec grudnia 2019 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu (na podstawie danych wygenerowanych w maju 2020 roku) wyniosła 2 293 osoby i w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku zmniejszyła się o 650 osób tj. o 22,09%.

Spośród zarejestrowanych bezrobotnych 231 osób tj. 10,07% klasyfikowanych było (zgodnie z definicją zaczerpniętą z objaśnień do formularza MRPiPS – 01) jako osoby bez zawodu (*Tamże s.7*). Dokonując analizy liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu według elementarnych grup zawodów dostrzega się, że największa liczba bezrobotnych zarejestrowana była w grupach: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci); średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych; mechanicy pojazdów samochodowych; kucharze; ślusarze i pokrewni; etc. (*pełny wykaz grup zawodów – tabela 1 str. 8*).

Największy napływ osób bezrobotnych w 2019 roku miał miejsce w przypadku grup zawodów: sprzedawcy sklepowi (ekspedienci); średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych; mechanicy pojazdów samochodowych; kucharze; etc. (*pełny wykaz grup zawodów - tabela 2 str. 9*).

W przypadku 46 elementarnych grup zawodów, wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100% co oznacza, że każdy bezrobotny w danej grupie jest długotrwale bezrobotnym. Należy nadmienić, iż pośród zawodów charakteryzujących się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia znajdują się również takie, które stanowią znikomy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych. W ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu są zarejestrowane pojedyncze osoby w danym zawodzie, np. 1 osoba z zawodem żołnierz szeregowy (*pełny wykaz grup zawodów - tabela 3 str. 11*).

Najwyższe wartości wskaźnika płynności bezrobotnych w 2019 roku odnotowano w przypadku grupy zawodów: rolnicy upraw mieszanych; operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni oraz rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby (*pełny wykaz grup zawodów - tabela 4 str. 12*) – oznacza to, że dostrzega się spadek liczby bezrobotnych w danych grupach zawodów.

Najmniejszy wskaźnik płynności bezrobotnych odnotowano między innymi w grupach zawodów: kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych; fizycy i astronomowie; inżynierowie elektronicy; nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych; jubilerzy, złotnicy i pokrewni; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich

i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani; monterzy sprzętu elektronicznego; etc. (*pełny wykaz grup zawodów - tabela 5 str. 13*) - co wskazuje na wzrost bezrobotnych w danych zawodach.

Analiza ofert pracy zgłaszanych do CBOP oraz zamieszczanych w Internecie wykazała, że w 2019 roku największy napływ ofert pracy w powiecie zawierciańskim dotyczył grup zawodów takich jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy; pracownicy wykonujący prace proste; pracownicy usług i sprzedawcy oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń; (*tabela 6 str. 14*). Pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem PUP niż w Internecie. Wśród zgłaszanych ofert pracy, najczęściej wymaganymi umiejętnościami były: komunikacja ustna/komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu; współpraca w zespole oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna (*tabela 11 str. 22*).

Do zawodów maksymalnie deficytowych - tzn. takich, które wyróżniają się brakiem bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, zaliczono następujące grupy zawodów: pracownicy wykonujący dorywcze prace proste; instruktorzy nauki jazdy; pośrednicy pracy i zatrudnienia; robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni; dealerzy i maklerzy aktywów finansowych; hodowcy drobiu; sortowacze odpadów; kierownicy do spraw budownictwa; diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji; pracownicy zakładów pogrzebowych; pomocnicy biblioteczni; technicy archiwistów i pokrewni; pracownicy działów kadr (*tabela 7 str. 17*).

Do grupy zawodów deficytowych zaliczono: tynkarze i pokrewni; pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniami; operatorzy wprowadzania danych; robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe; rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani; pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku; kierownicy do spraw produkcji przemysłowej; robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych; elektrycy budowlani i pokrewni; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych; magazynierzy i pokrewni; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych; kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów; psychologowie i pokrewni; sprzedawcy na targowiskach i bazarach; ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni; kierowcy operatorzy wózków jezdniowych; drukarze; posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy; średni personel z dziedziny prawa i pokrewni; wydawcy posiłków; operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek; robotnicy wykonujący prace

proste w ogrodnictwie i sadownictwie; robotnicy pracujący przy przeładunku towarów; specjaliści do spraw wychowania małego dziecka; operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych; operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni; betoniarze, betoniarze i zbrojarze i pokrewni; lakiernicy; czyściciele pojazdów; pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani (*tabela 8 str. 18*).

Do zawodów zrównoważonych czyli takich, na które zapotrzebowanie jest zbliżone do liczby bezrobotnych (wskaźnik = 1), w 2019 roku nie została zaliczona żadna z grup zawodowych.

Do zawodów maksymalnie nadwyżkowych, czyli takich dla których nie zgłoszono żadnej oferty pracy w 2019 roku zaliczono grupy zawodów: formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła; agenci sprzedaży bezpośredniej; jubilerzy, złotnicy i pokrewni (*tabela 9 str. 20*).

Do grupy zawodów nadwyżkowych zaliczono 3 grupy zawodowe: kasjerzy bankowi i pokrewni; operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna oraz archiwiści i muzealnicy (*tabela 10 str. 20*).

Niniejszy raport za 2019 rok ma charakter diagnostyczny. Dane, które posłużyły do przygotowania raportu nie powinny być jedynym źródłem informacji a sformułowanie na ich podstawie wniosków jest tylko częściowym źródłem wiedzy na temat rynku pracy. W dyspozycji urzędów pracy pozostaje wiele ofert pracy, których nie można zrealizować, pomimo tego, że w ewidencji osób bezrobotnych figurują osoby o wskazanych kwalifikacjach. Niejednokrotnie zdarza się tak, że osoby bezrobotne mimo tego, że urząd dysponuje odpowiednimi ofertami pracy, z różnych względów nie są zainteresowane podjęciem zatrudnienia a jedynie zależy im na posiadaniu statusu osoby bezrobotnej. Duży odsetek stanowią osoby długotrwale bezrobotne, którym często brakuje motywacji do powrotu na rynek pracy. Dużym problemem dla pracodawców jest brak skłonności kandydatów do podejmowania pracy niezgodnej z ich oczekiwaniami (np. mobilność, oczekiwania płacowe, warunki pracy), przez co mają trudności z naborem nowych pracowników. Powodami trudności lub niemożności w zrealizowaniu wolnych miejsc pracy są również: wiek, długotrwale przerwy w zatrudnieniu, zdezaktualizowane uprawnienia i kwalifikacje zawodowe a także brak chęci do pracy.

Uzupełnieniem ww. raportu może być ogólnopolskie badanie „Barometr Zawodów”, dotyczące krótkookresowej (jednorocznej) prognozy zapotrzebowania na zawody na lokalnym rynku pracy na 2020 rok. Badanie było realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach oraz Cechem Rzemieślników oraz Małych i Średnich Przedsiębiorców w Zawierciu.

Barometr Zawodów, w odróżnieniu od Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych - który w głównej mierze bazuje na danych statystycznych - jest badaniem jakościowym, opierającym się na opinii ekspertów rynku pracy, którzy co roku w trakcie panelu eksperckiego analizują lokalną sytuację w poszczególnych zawodach.

Raporty podsumowujące wyniki badań Barometru Zawodów są dostępne w serwisie internetowym: www.barometrzawodow.pl, natomiast informacje na temat Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych wraz z zastosowaną metodologią są dostępne w serwisie: www.mz.praca.gov.pl. Wyniki obu badań są również dostępne na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Zawierciu: www.zawiercie.praca.gov.pl (w zakładce: *rynek pracy/statystyki i analizy/statystyka lokalnego rynku pracy*).

Od kilku lat prowadzone są równolegle, dwa badania zawodów deficytowych i nadwyżkowych - *monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych* oraz *Barometr zawodów*. Zastosowane kwalifikacje, okresy sprawozdawcze i ocena ekspercka są elementami, które zasadniczo odróżniają oba badania. Wyniki badań różnią się od siebie a to z kolei jest powodem pytań i wątpliwości zgłaszanych przez użytkowników wyników badań. W świetle powyższego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęło decyzję o połączeniu obu badań i aktualna prezentacja wyników Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych będzie ostatnią. Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie będący koordynatorem ogólnopolskim Barometru zawodów, opracował nową metodę realizacji badania, która będzie obowiązywać od edycji przeprowadzanej w 2020 roku na rok 2021. Zawarto w niej konieczność posiłkowania się przez ekspertów przy ocenie zawodu danymi dot. zarejestrowanych bezrobotnych i ofert pracy. Zmieniona metodologia była przedmiotem uzgodnień z przedstawicielami MRPiPS oraz koordynatorami wojewódzkimi Barometru zawodów.

Informacja sygnałna

Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie zawierciańskim - Informacja sygnałna za 2019 rok

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Instruktorzy nauki jazdy
		Pośrednicy pracy i zatrudnienia
		Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni
		Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych
		Hodowcy drobiu
		Sortowacze odpadów
		Kierownicy do spraw budownictwa
		Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
		Pracownicy zakładów pogrzebowych
		Pomocnicy biblioteczni
		Technicy archiwistów i pokrewni
		Pracownicy działów kadr
	zawód deficytowy	Tynkarze i pokrewni
		Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątniem
		Operatorzy wprowadzania danych
		Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
		Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
		Elektrycy budowlani i pokrewni
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
		Magazynierzy i pokrewni
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych
		Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów
		Psycholodzy i pokrewni
		Sprzedawcy na targowiskach i bazarach
		Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni
		Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych
		Drukarze
		Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy
		Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek
		Wydawcy posiłków
		Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny
		Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka
		Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
		Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
		Lakiernicy
		Czyszciciele pojazdów
		Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Kasjerzy bankowi i pokrewni
		Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
		Archiwiści i muzealnicy
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła
		Agenci sprzedaży bezpośredniej
		Jubilerzy, złotnicy i pokrewni

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Spis wykresów i tabel

Spis wykresów:

Wykres 1. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Zawiercie na koniec roku (opracowanie własne – PUP Zawiercie)*.....	7
Wykres 2. Stopa bezrobocia(opracowanie własne na podstawie danych GUS)	8

Spis tabel:

Tabela 1. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 1.1)	8
Tabela 2. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 1.2).....	9
Tabela 3. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS - opis 2)	11
Tabela 4. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 3.1).....	12
Tabela 5. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najniższy w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – opis 3.2).....	13
Tabela 6. Oferty pracy w 2019 roku (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – Tabela 1)	14
Tabela 7. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych (maksymalny deficyt) w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 2.1)	17
Tabela 8. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych (deficyt) w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 2.2).....	18
Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych (maksymalna nadwyżka) w 2019 r. (opracowanie na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 4.1)	20
Tabela 10. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych (nadwyżka) w 2019 r. (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 4.2)	20
Tabela 11. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2019 roku (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 5)	22
Tabela 12. Bezrobotni bez zawodu w 2019 roku (na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS – tabela 6)	23

*Tabela 13. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2019 roku
(na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS) – tabela 8)..... 25*

*Tabela 14. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów
w 2019 roku (opracowanie na podstawie informacji rocznej opublikowanej przez MRPiPS)
– tabela 15)..... 27*

*Opracowała:
Bernarda Gębarska – pośrednik pracy
Centrum Aktywizacji Zawodowej
Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu*